

PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAZJUM NR 11 W RZESZOWIE

Rozdział 1

Wstęp

§ 1.

Podstawę prawną Programu Profilaktyki Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie stanowią:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 382 z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.);
- 9) Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 298);
- 10) Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 r., poz. 977 z późn. zm.);
- 11) Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532);
- 12) Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej,

informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);

13) Statut Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie.

§ 2.

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie poprzez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągania subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia¹.

§ 3.

1. Działania profilaktyczne mają ważne znaczenie w odniesieniu do dorastającej młodzieży.
2. W tej fazie rozwoju, umiejscowionej pomiędzy dzieciństwem, a dorosłością, zachodzi wiele mocnych zmian jakościowych w osobowości człowieka.
3. Zmiany te wywodzą się z intensywnego rozwoju biologicznego, przejawiają się w emocjonalności i duchowości, od dążenia do coraz większej samodzielności do odnalezienia własnej tożsamości.
4. W czasie tym, gdy młody człowiek ulega ciągłemu rozwojowi, jest on szczególnie podatny na rozmaite zakłócenia i podejmowanie zachowań ryzykownych.

§ 4.

Głównym zadaniem profilaktyki podejmowanej przez szkołę jest ochrona młodzieży przed zachowaniami ryzykownymi.

§ 5.

1. W szkole ma miejsce przede wszystkim profilaktyka pierwszorzędowa, która skierowana jest do grupy niskiego ryzyka.
2. Działania profilaktyczne realizowane przez szkołę dostosowane są do potrzeb uczniów i ich otoczenia.
3. W zasięgu oddziaływań prawidłowej profilaktyki powinni znajdować się zarówno uczniowie, jak i rodzice (prawni opiekunowie), nauczyciele i inni pracownicy szkoły.

§ 6.

1. Profilaktyka pierwszorzędowa adresowana jest do grupy niskiego ryzyka.
2. Głównym terenem działań jest szkoła.
3. Jej głównym celem jest promocja zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych.

¹ Z. Gaś „Profilaktyka w szkole” w „Zapobieganie uzależnieniom uczniów” pod red. B. Kamińskiej-Buśko”, str. 71.

4. Poprzez różne działania przekazuje się młodzieży komunikat: „Poczekaj do dorosłości!”.

§ 7.

1. W zakresie profilaktyki drugorzędowej, w wypadku stwierdzenia zachowań ryzykownych pedagog lub Dyrektor Szkoły podejmują działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewycięzania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości.
2. Do działań tych należą:
 - 1) indywidualna diagnoza;
 - 2) poradnictwo rodzinne;
 - 3) poradnictwo indywidualne;
 - 4) kierowanie do specjalistów (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, konsultacje psychologiczne, konsultacje z psychologami klinicznymi);
 - 5) namowa, jako najłagodniejsza forma przymusu;
 - 6) nakaz, jako polecenie do bezwzględnego wykonania;
 - 7) zakaz, jako polecenie czegoś zabraniającego;
 - 8) kara statutowa mająca powstrzymać zachowanie sprzeczne z normami i wpłynąć na poprawę postępowania ucznia naruszającego te normy.

§ 8.

Działania o charakterze interwencyjnym podejmowane są w odpowiedzi na aktualne wydarzenia mające miejsce w szkole lub otoczeniu ucznia.

§ 9.

1. Program Profilaktyki szkolnej obejmuje działania, których dokonuje się podczas realizacji programów nauczania i Programu Wychowawczego Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie.
2. Działalność profilaktyczna zawiera działania zawarte w:
 - 1) profilaktyce uniwersalnej, która wspiera ucznia lub wychowawcę we właściwym rozwoju, zdrowym trybie życia, ukierunkowana jest na propagowanie zdrowia;
 - 2) profilaktyce selektywnej, której celem jest zapobieganie, zawężenie lub zaniechanie podejmowania przez ucznia problemowych zachowań;
 - 3) profilaktyce wskazującej, która odnosi się do uczniów będących zagrożonymi ze względu na używanie środków psychotropowych, odurzających lub innych substancji psychoaktywnych.
3. Działania w zakresie profilaktyki powinny mieć miejsce regularnie i być spójne z pozostałymi działaniami między innymi edukacyjnymi i wychowawczymi.

Rozdział 2

Cele Programu Profilaktyki

§ 10.

Główne cele Programu Profilaktyki to:

- 1) wspieranie zdrowego rozwoju psychicznego i fizycznego młodzieży;
- 2) ochrona oraz promocja zdrowia;
- 3) aktywizowanie wszystkich członków środowiska szkoły w oddziaływania profilaktyczne;
- 4) przeciwdziałanie przemocy i agresji;
- 5) propagowanie zachowań i umiejętności związanych ze zdrowym trybem życia;
- 6) przeciwdziałanie różnym uzależnieniom;
- 7) tworzenie pozytywnego klimatu w szkole poprzez zapewnianie bezpieczeństwa wszystkim członkom środowiska szkolnego;
- 8) budowanie prawidłowych relacji w grupach rówieśniczych;
- 9) ograniczanie występowania negatywnych zjawisk związanych ze stosowaniem różnych substancji psychoaktywnych (nikotyny, alkoholu, dopalaczy, narkotyków i innych);
- 10) pogłębianie umiejętności profilaktycznych i wychowawczych nauczycieli i rodziców (prawnych opiekunów).

Rozdział 3

Realizatorzy Programu Profilaktyki

§ 11.

Realizując Program Profilaktyki Dyrektor Szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) dostrzeganie przyczyn i sygnałów ostrzegawczych sięgania po środki uzależniające przez uczniów;
- 2) pozyskiwanie Rady Rodziców do realizacji Programu Profilaktyki;
- 3) dążenie do integracji grona pedagogicznego, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego i ich współpracy w procesie profilaktyki;
- 4) znajomość osób i instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodziny;
- 5) planowanie szkoleniowych posiedzeń Rady Pedagogicznej z zakresu profilaktyki;
- 6) analiza możliwości szkoły w dziedzinie realizacji Programu Profilaktyki;
- 7) ustalanie zasad postępowania w przypadku występowania problemów uzależnienia i nieprzestrzegania Statutu Szkoły (współpraca z gronem pedagogicznym, pedagogiem, specjalistami spoza szkoły);
- 8) kontrola realizacji Programu Profilaktyki w szkole i dbanie o właściwy podział obowiązków w jego ramach;
- 9) znajomość przepisów prawa dotyczących działalności profilaktycznej szkoły;

- 10) podejmowanie ostatecznej decyzji wobec uczniów, którzy podejmują próby z alkoholem, palą papierosy lub stosują inne środki psychoaktywne oraz nie przestrzegają Statutu Szkoły;
- 11) dążenie do stworzenia wokół szkoły stref wolnych od środków uzależniających poprzez wprowadzenie całkowitego zakazu posiadania alkoholu i innych środków psychoaktywnych w szkole i wokół niej oraz jego używania;
- 12) promowanie nauczycieli doskonalących się w zakresie wychowania i profilaktyki;
- 13) sprzyjanie pozytywnym relacjom nauczyciel-uczeń, między uczniami oraz nauczyciel-rodzic (prawny opiekun);
- 14) wspieranie finansowo działań profilaktycznych na miarę możliwości szkoły.

§ 12.

Realizując Program Profilaktyki wychowawcy podejmują następujące działania:

- 1) dokonywanie diagnozy klasy dla zaplanowania odpowiednich działań profilaktyczno-wychowawczych;
- 2) prowadzenie godzin wychowawczych zgodnych z zaplanowaną tematyką i uwzględnieniem treści zawartych w Programie Profilaktyki;
- 3) integrowanie zespołów klasowych, ze szczególnym uwzględnieniem klas pierwszych;
- 4) realizowanie programów profilaktycznych lub ich fragmentów;
- 5) branie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki;
- 6) przeprowadzanie rozmów indywidualnych z wychowankami, diagnozowanie ich problemów i planowanie właściwych oddziaływań;
- 7) konsultowanie problemów z pedagogiem szkolnym i poszukiwanie odpowiednich form pomocy dla uczniów wykazujących problemy;
- 8) dokonywanie analizy wyników nauczania i frekwencji uczniów;
- 9) pozostawanie w kontakcie z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów, w tym informowanie o podejrzeniu uzależnienia u ich dzieci;
- 10) udział w pracy zespołów wychowawczych, analiza zachowań uczniów wykazujących problemy, podejmujących zachowania ryzykowne;
- 11) dokonywanie oceny zachowań po analizie z innymi nauczycielami oraz uczniami.

§ 13.

Realizując Program Profilaktyki nauczyciele podejmują następujące działania:

- 1) współpraca z wychowawcami w działaniach wychowawczych i profilaktycznych w ramach lekcji i zajęć pozalekcyjnych;
- 2) wprowadzanie do swoich przedmiotów elementów Programu Profilaktyki;
- 3) współpraca z wychowawcami i pedagogiem szkolnym w celu diagnozy i zmiany nieodpowiednich zachowań uczniów;

- 4) tworzenie pozytywnej atmosfery w celu przezwycięzania trudności i działań zmierzających w kierunku korzystnego rozwoju;
- 5) wykonywanie zaleceń zawartych w opiniach wydawanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i inne specjalistyczne placówki;
- 6) poszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu profilaktyki, promocji zdrowia i zdrowego trybu życia;
- 7) doskonalenie kompetencji w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji – środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 8) doskonalenie kompetencji dotyczących wiedzy o normach rozwojowych, zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego;
- 9) prowadzenie pedagogizacji rodziców (prawnym opiekunów);
- 10) doskonalenie umiejętności w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów.

§ 14.

Realizując Program Profilaktyki pedagog szkolny podejmuje następujące działania:

- 1) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów i analiza podłoża szkolnych niepowodzeń uczniów;
- 2) określanie form i sposobów udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) prowadzenie indywidualnych rozmów z wychowawcami, uczniami i rodzicami (prawnymi opiekunami);
- 4) współpraca z rodzicami (prawnymi opiekunami) w celu włączania ich w rozwiązywanie problemów wychowawczych;
- 5) rozpoznawanie potrzeb ekonomicznych uczniów;
- 6) systematyczne doskonalenie się w zakresie wychowania i profilaktyki oraz pomocy uczniom;
- 7) podejmowanie działań profilaktycznych i wychowawczych wynikających z Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki w odniesieniu do uczniów przy udziale rodziców (prawnych opiekunów) i nauczycieli;
- 8) wspieranie działań opiekuńczych i wychowawczych podejmowanych przez nauczycieli i wychowawców;
- 9) współpraca z instytucjami wspierającymi realizację działań profilaktycznych, działań na rzecz dzieci i ich rodzin;
- 10) informowanie Rady Pedagogicznej o podejmowanych w szkole działaniach profilaktycznych i wychowawczych;
- 11) prowadzenie pedagogizacji rodziców (prawnych opiekunów);
- 12) udzielanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o możliwości skorzystania z pomocy różnych instytucji w wypadku trudności i uzależnień.

§ 15.

Realizując Program Profilaktyki rodzice (prawni opiekunowie) podejmują następujące działania:

- 1) uczestnictwo we wszystkich spotkaniach organizowanych przez szkołę;
- 2) reagowanie na każde wezwanie do szkoły;
- 3) znajomość Programu Wychowawczego Szkoły i Programu Profilaktyki;
- 4) zdobywanie wiedzy na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im;
- 5) poszerzanie wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne i postępowania w tego typu przypadkach;
- 6) dostarczanie wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom;
- 7) uczestnictwo w pedagogizacji i programach profilaktycznych skierowanych do rodziców (prawnych opiekunów);
- 8) włączanie się aktywnie w życie klas poprzez:
 - a) udział w realizacji zajęć z wychowawcą,
 - b) udział w imprezach kulturalnych i wycieczkach klasowych,
 - c) pomoc wychowawcy w prowadzeniu klasy;
- 9) zdobywanie rzetelnej wiedzy na temat zachowań ryzykownych i rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych w tym zakresie,
- 10) dbanie o dobry kontakt z dzieckiem.

§ 16.

Realizując Program Profilaktyki Samorząd Uczniowski podejmuje następujące działania:

- 1) pomoc w realizacji działań profilaktycznych na terenie szkoły;
- 2) wskazywanie zagrożeń występujących na terenie szkoły i możliwości ich zniwelowania;
- 3) współorganizacja imprez szkolnych, innych zajęć.

Rozdział 4

Diagnoza środowiska szkolnego

§ 17.

Diagnoza środowiska szkolnego dotyczy wstępnego rozpoznania problemów:

- 1) szkoły;
- 2) uczniów;
- 3) rodziców (prawnych opiekunów);
- 4) środowiska lokalnego;

§ 18.

Narzędziami diagnozy w szkole były:

- 1) obserwacja;
- 2) rozmowy z wychowawcami, nauczycielami i rodzicami (prawnymi opiekunami);
- 3) analiza pracy wychowawczej;
- 4) analiza szkolnych dokumentów;
- 5) analiza relacji interpersonalnych w oddziałach klasowych;

§ 19.

1. Osiedle „Baranówka IV” jest jednym z większych w Rzeszowie.
2. Rodziny mieszkające na tym osiedlu borykają się z wieloma problemami, najpoważniejsze z nich to duże bezrobocie, trudności materialne, brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Towarzyszące im napięcia i stresy są bardzo często przyczyną alkoholizmu, przemocy psychicznej i fizycznej, skierowanej na współmałżonka i dzieci oraz agresji słownej.
3. Niski status kulturowy wielu rodzin, brak środków finansowych na udział dzieci w dodatkowych zajęciach wpływają na specyficzny sposób spędzania przez młodzież wolnego czasu przesiadywanie na klatkach schodowych oraz w miejscach znanych tylko i wyłącznie młodym ludziom.
4. Bezrobocie, trudności materialne, przemoc w rodzinie, brak perspektyw na przyszłość, bierność, specyficzne środowisko (blokowisko) – wszystkie te czynniki wpływają niewątpliwie na coraz częstsze podejmowanie przez młodzież zachowań ryzykownych.
5. „Baranówka IV” to również osiedle gdzie dużo młodych ludzi wchodzi w kolizję z prawem. Funkcjonuje wiele nieformalnych grup o charakterze destruktywnym. Wielu uczniów żyje w rodzinach niewydolnych wychowawczo, niepotrafiących pomóc dziecku przy pojawiających się problemach.
6. Coraz więcej jest także matek samotnie wychowujących dzieci. Istotne jest także zjawisko eurosieroctwa – rodzice (prawni opiekunowie) coraz częściej wyjeżdżają za granicę w celach zarobkowych, poprzez co ich dzieci borykają się z problemem osamotnienia i podejmują negatywne zachowania.

7. Wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo. Dzieci są pozostawiane bez opieki, kontroli, często nie mają wsparcia w rodzinie, niejednokrotnie szukają zainteresowania w grupach osiedlowych.
8. Część dzieci posiadająca komputery spędza przy nich czas na grach, przeglądaniu stron internetowych i na rozmowach za pośrednictwem komunikatorów typu „Gadu-Gadu”, albo „czatach”, „blogach”, portalach społecznościowych typu „Facebook”, gdzie dają upust negatywnym emocjom, używają wulgaryzmów, doprowadzając często do konfliktów.
9. Nagminne jest także korzystanie z telefonów komórkowych, poprzez które młodzież komunikuje się z innymi osobami zarówno za pomocą wiadomości sms, jak i portali dostępnych przez łączność z internetem.
10. Ogólnie wśród przyczyn zachowań problemowych, które dotyczą uczniów wymienić można między innymi brak zaspokojenia ich potrzeb psychicznych, nieumiejętność radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, brak samoakceptacji i niskie poczucie własnej wartości, brak poczucia bezpieczeństwa oraz niską motywację do nauki.

§ 20.

Na podstawie diagnozy zauważono następujące problemy, które zaliczyć można do czynników ryzyka:

- 1) wagary i spóźnienia;
- 2) przemoc i agresja;
- 3) niska motywacja do nauki;
- 4) palenie papierosów, picie alkoholu, używanie narkotyków, dopalaczy i innych;
- 5) brak kultury osobistej i wulgarne słownictwo;
- 6) cyberprzemoc.

§ 21.

Wśród czynników chroniących wymienić można:

- 1) silną więź emocjonalną zarówno z rodzicami (prawnymi opiekunami), jak i wychowawcą, nauczycielami i rówieśnikami;
- 2) zainteresowanie nauką szkolną i rozwojem osobistym;
- 3) regularne praktyki religijne, odwoływanie się do sfery duchowej i rozwoju moralnego;
- 4) poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych;
- 5) przynależność do pozytywnej grupy;
- 6) działalność w kołach zainteresowań, organizacjach pozaszkolnych, wolontariat;
- 7) stała opieka sprawowana przez osobę dorosłą.

§ 22.

1. Program ma charakter otwarty, może ulegać modyfikacji.
2. Związany jest z problematyką różnych przedmiotów i godzin wychowawczych.
3. Stanowi uzupełnienie Programu Wychowawczego.
4. Jest skierowany na wieloaspektowy rozwój ucznia, jego ochronę i podejmowanie działań w sytuacjach zagrażających.

Rozdział 5

Oddziaływania profilaktyczne

§ 23.

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategie działania	Odpowiedzialni
1. Wagary i spóźnienia.	<ol style="list-style-type: none"> 1) regularny kontakt nauczycieli i wychowawców z rodzicami (prawnymi opiekunami) i pedagogiem szkolnym; 2) rozmowy bieżące między nauczycielami; 3) udzielanie uczniom pomocy w nauce w formie konsultacji, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i innych; 4) zachęcanie uczniów do korzystania z zajęć pozalekcyjnych i innych form działalności w szkole; 5) motywowanie uczniów, zachęcanie ich do przetrwania trudności, docenianie starań uczniów poprzez pochwały przy małych osiągnięciach; 6) zapoznanie rodziców (prawnych opiekunów) i uczniów ze Statutem Szkoły, w tym prawami i obowiązkami ucznia, zasadami usprawiedliwiania nieobecności, możliwych konsekwencjach w wypadku licznych nieobecności nieusprawiedliwionych; 7) kontrola frekwencji uczniów; reagowanie na brak obecności i spóźnienia na lekcje, konsekwentne wpisywanie spóźnień na lekcje; 8) obowiązkowe noszenie mundurków przez uczniów; 9) odzwierciedlanie liczby nieobecności nieusprawiedliwionych w ocenach z zachowania. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dyrektor Szkoły; 2) wychowawcy; 3) nauczyciele; 4) pedagog szkolny.
2. Przemoc i agresja.	<ol style="list-style-type: none"> 1) reagowanie przez nauczycieli na oznaki niewłaściwego zachowania uczniów, również poza terenem szkoły, uwzględnianie tych zachowań przy wystawianiu oceny z zachowania; 2) odpowiednia kontrola i pilnowanie dyscypliny 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wychowawcy; 2) nauczyciele; 3) pedagog szkolny.

	<p>w klasie;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) gotowość do niesienia pomocy dziecku, kiedy wiemy, że jest zagrożone; 4) zajęcia z młodzieżą dotyczące sposobów radzenia sobie ze złością i agresją, negatywnymi emocjami, nauka asertywności; 5) godziny wychowawcze dotyczące systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu, kształtowania charakteru, rozwijania i wzmacniania umiejętności psychologicznych, społecznych, kształtowania samokontroli itp.; 6) zajęcia dotyczące radzenia sobie w sytuacjach stresowych; 7) organizowanie lekcji, imprez, wycieczek mających na celu integrację społeczności szkolnej; 8) realizacja programów profilaktycznych, np. „Jak żyć z ludźmi”, „Podaj dłoń”; 9) stały kontakt wychowawców i pedagoga szkolnego z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów, w szczególnych wypadkach również z Policją i sądem rodzinnym; 10) współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną; 11) w szczególnych wypadkach kierowanie uczniów do poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innych placówek udzielających pomocy psychologicznej; 12) opracowywanie kontraktów mających na celu eliminację negatywnych zachowań; 13) objęcie szczególną opieką uczniów z trudnościami w funkcjonowaniu społecznym – spotkania indywidualne, grupowe; 14) organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów wykazujących trudności w zachowaniu; 15) udzielanie przez wychowawców i pedagoga szkolnego konsultacji rodzicom (prawnym opiekunom), których dzieci wykazują trudności w zachowaniu; 16) nagradzanie uczniów, którzy wyróżniają się wzorowym zachowaniem i zaangażowaniem w życie szkoły; 17) realizacja działań antidyskryminacyjnych obejmujących całą społeczność szkoły – pogadanki, projekcje filmów, warsztaty; 18) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prospołecznych i prozdrowotnych. 	
--	--	--

<p>3. Niska motywacja do nauki.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) zachęcanie uczniów do nauki poprzez udzielanie im wsparcia, stosowanie aktywnych metod pracy; 2) prowadzenie z uczniami zajęć, rozmów wzmacniających ich poczucie własnej wartości; 3) rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez zachęcanie ich do udziału w kołach zainteresowań i innych działaniach organizowanych przez szkołę; 4) indywidualizacja procesu nauczania – zachęcanie uczniów do pokonywania wykazywanych przez nich trudności; 5) udzielanie rodzicom (prawnym opiekunom) konsultacji mających na celu poszerzenie ich wiedzy dotyczącej niepowodzeń dydaktycznych i możliwości pracy z uczniem w domu; 6) organizowanie konkursów, imprez, wycieczek integrujących społeczność szkoły; 7) przestrzeganie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej; 8) udzielanie pomocy uczniom wykazującym trudności w nauce poprzez zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz konsultacje; 9) organizowanie zajęć dotyczących technik efektywnego uczenia się; 10) tworzenie oferty zajęć poprzez oparcie o zainteresowania uczniów; 11) podkreślanie i docenianie mocnych stron ucznia; 12) działania rozwijające zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywa pozytywna forma działalności zaspokajającej ważne potrzeby (podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej); 13) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu; 14) ukazywanie wartości nauki w odniesieniu do całego życia człowieka. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wychowawcy; 2) nauczyciele; 3) pedagog szkolny.
<p>4. Palenie papierosów, picie alkoholu, używanie narkotyków, dopalaczy i innych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) przeprowadzanie zajęć warsztatowych z profilaktyki antyalkoholowej, antynikotynowej, przeciwko narkotynom i dopalaczom; 2) kontrola korytarzy, toalet i terenów wokół szkoły podczas przerw międzylekcyjnych; 3) nawiązywanie współpracy ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień, organizowanie spotkań, zajęć z uczniami i rodzicami (prawnymi opiekunami); 4) realizacja tematyki prozdrowotnej podczas 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wychowawcy; 2) nauczyciele; 3) pedagog szkolny.

	<p>różnych lekcji, prowadzenie lekcji wychowawczych dotyczących profilaktyki antyalkoholowej, antynikotynowej, antynarkotykowej i AIDS, antydopalaczowej oraz dotyczącej przynależności do sekt;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) organizacja, udział uczniów w aktywnościach, konkursach o tematyce prozdrowotnej; 6) przygotowywanie i prezentowanie plakatów, gazetek dotyczącej szkodliwości alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy; 7) gromadzenie i rozpowszechnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień; 8) dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) wiedzy pedagogicznej i psychologicznej, wiedzy w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia, wzmacnianie ich kompetencji wychowawczych; 9) dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) aktualnych informacji na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy; 10) współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Centrum Leczenia Uzależnień, Policją i Strażą Miejską; 11) organizacja spotkań z ekspertem np. psychologiem, terapeutą uzależnień, w celu udzielenia konsultacji na interesujące rodziców (prawnych opiekunów) problemy wychowawcze, lekarskie, prawne i dla poszerzenia wiedzy dotyczącej rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach; 12) organizacja zajęć w formie wykładów, treningów umiejętności, debat, spektakli teatralnych i innych; 13) organizowanie dla uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) spotkań związanych z odpowiedzialnością prawną nieletnich, postępowania w sytuacji zagrożenia młodzieży przestępczością i demoralizacją; 14) poszerzanie wiedzy rodziców (prawnych opiekunów), nauczycieli dotyczącej prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz kształtowanie u nich umiejętności społecznych i psychologicznych; 15) przeprowadzenie dla nauczycieli szkolenia związanego z poznaniem programu „Szkolna 	
--	---	--

	<p>Interwencja Profilaktyczna”, stosowanie praktycznych wskazówek w codziennej praktyce szkolnej;</p> <p>16) korzystanie z programów „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Zanim spróbujesz”.</p>	
5. Brak kultury osobistej i wulgarne słownictwo.	<ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie zajęć integrujących oddziały klasowe w formie warsztatów; 2) poruszanie tematyki tolerancji w trakcie godzin wychowawczych; 3) spotkania z przedstawicielami Policji; 4) zajęcia o tematyce komunikacji interpersonalnej w formie warsztatów; 5) kontakt wychowawców z rodzicami (prawnymi opiekunami) i informowanie ich o nieodpowiednim zachowaniu uczniów oraz wyciąganych w stosunku do nich konsekwencjach; 6) służenie przez nauczycieli przykładem wobec uczniów, prezentacja odpowiednich wzorców zachowań; 7) organizowanie w miarę możliwości wyjść do teatru, muzeum wraz z pogadankami dotyczącymi prawidłowego zachowania; 8) włączanie młodzieży w działania na rzecz klasy i szkoły oraz lokalnego środowiska. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dyrektor Szkoły; 2) wychowawcy; 3) nauczyciele; 4) pedagog szkolny.
6. Cyberprzemoc.	<ol style="list-style-type: none"> 1) poszerzanie wiedzy uczniów dotyczącej prawidłowego posługiwania się technologią komunikacyjną z położeniem nacisku na zagrożenia płynące z internetu i skutki niewłaściwego z niego korzystania (w tym uzależnienie od internetu, komputera, gier) – lekcje informatyki, zajęcia z wychowawcą, inne lekcje, korzystanie z filmów edukacyjnych, pogadanki; 2) zapoznavanie uczniów z właściwym korzystaniem z komputera i sieci – pogadanki, korzystanie z różnych kampanii np. „Wyloguj się do życia”; 3) udzielanie porad i konsultacji rodzicom (prawnym opiekunom) przez wychowawców, pedagoga szkolnego, nauczycieli w wypadku przypadków cyberprzemocy lub podejrzenia uzależnienia od komputera lub gier; 4) informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o ich decydującej roli dotyczącej form i czasu spędzanego przed komputerem przez ich dzieci; 5) udzielania wsparcia ofiarom przemocy – kierowanie rodziców (prawnych opiekunów) i ich dzieci do placówek udzielających specjalistycznej pomocy; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wychowawcy; 2) nauczyciele; 3) pedagog szkolny.

	6) współpraca Szkoły z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, z Regionalnym Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjnym Dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie oraz innymi instytucjami udzielającymi pomocy; 7) udzielanie wsparcia uczniom oraz ich rodzicom (prawnym opiekunom) w wypadku podejrzenia uzależnienia – przedstawianie możliwości pomocy; 8) podejmowanie działań wobec sprawców cyberprzemocy – informowanie rodziców (prawnych opiekunów), rozmowy, objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną.	
--	--	--

Rozdział 6

Realizacja Programu Profilaktyki podczas zajęć lekcyjnych

§ 24.

1. Za nadrzędny cel podstawy programowej etapu nauczania dla gimnazjum przyjmuje się wszechstronny rozwój ucznia.
2. Mając na uwadze cele Programu Profilaktyki szczególną uwagę należy zwrócić na nabywanie przez uczniów następujących umiejętności:
 - 1) efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie obowiązujących norm;
 - 2) rozwiązywania problemów w sposób konstruktywny (twórczy);
 - 3) odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków;
 - 4) przyswajania sobie technik i metod negocyjnego rozwiązywania konfliktów;
 - 5) uczenia się szacunku dla dobra wspólnego, przygotowania się do życia w rodzinie;
 - 6) w społeczności lokalnej, w państwie;
 - 7) kształtowanie w sobie podstawy, dialogu, umiejętności słuchania innych;
 - 8) rozumienia ich poglądów.
3. Jest to możliwe poprzez realizację zadań wynikających z treści zawartych w podstawie programowej.

§ 25.

Realizacja Programu Profilaktyki podczas zajęć lekcyjnych przedstawia się następująco:

Przedmiot	Cele edukacyjne	Osiągnięcia (umiejętności)
1. Język polski.	<ol style="list-style-type: none"> 1) kształcenie sprawności mówienia, słuchania w różnicowanych sytuacjach komunikacyjnych prywatnych i publicznych ważnych dla życia w państwie demokratycznym i obywatelskim; 2) ujawnianie umiejętności i zainteresowań uczniów po to, aby umieli oni wyznaczać sobie cele, dobierać treści i materiały, projektować odpowiednie działania gwarantujące skuteczność edukacji; 3) wprowadzenie pojęcia nadawcy i odbiorcy w komunikacji międzyludzkiej; 4) zdobywanie przez uczniów umiejętności rozpoznawania intencji wypowiedzi (np. pytam, proszę, odpowiadam, informuję). 	<ol style="list-style-type: none"> 1) umiejętność mówienia przejrzystością intencji, z uwzględnieniem różnorodnych sytuacji, ról i kontaktów międzyludzkich (oficjalnych – klasa, nauczyciel, kolega, ośrodki użyteczności publicznej i nieoficjalnych – rodzina, rodzeństwo, przyjaciele, itp.); 2) umiejętność wypowiadania się i rozumienia emocjonalnie nacechowanej wypowiedzi oraz próby jej oceny, zwłaszcza od strony etycznej; 3) umiejętność rozpoznawania i rozumienia założeń komunikacji (sytuacje, emocje, oceny) oraz przewidywania skutków wypowiedzi i ich etycznego wymiaru (szczerłość – nieszczerłość, kłamstwo, manipulacja, agresja słowna, brutalność w zachowaniach językowych); 4) umiejętność poszukiwania informacji w różnych źródłach, dokumentowania ich, selekcjonowania i przechowywania; 5) umiejętność rozumnego korzystania ze środków masowego przekazu.
2. Historia.	<ol style="list-style-type: none"> 1) rozwijanie poczucia przynależności do grupy rodzinnej, klasowej, szkolnej, społeczności lokalnej; 2) uświadomienie sobie kim jestem, co lubię, co potrafię, co jest dla mnie ważne; 3) pogłębianie rozumienia pojęć i wartości niezbędnych do zrozumienia życia społecznego; 4) rozwijanie umiejętności dostrzegania złożoności związków przyczynowo-skutkowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) umiejętność rozpoznawania miejsca człowieka w czasie historycznym, jego relacji z przyrodą, społecznością lokalną, ojczyzną, kręgiem kulturowym, innymi narodami i religiami.

<p>3. Wiedza o społeczeństwie oraz Wychowanie do życia w rodzinie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) przyjęcie integralnej wizji osoby ludzkiej, wybór i urzeczywistnianie wartości służących osobowemu rozwojowi; 2) rozwiązywanie problemów i pokonywanie trudności okresu dojrzewania; 3) stymulowanie procesu samowychowawczego u uczniów; 4) uświadomieni sobie kim jestem, co lubię, co potrafię, co jest dla mnie ważne; 5) uczenie szacunku dla siebie i innych; 6) uczenie prawidłowych postaw wobec innych (koleżeństwo, miłość, przyjaźń); 7) rozumienie swoich praw i szanowanie praw innych (postawy społeczne i aspołeczne); 8) uczenie odpowiedzialności i obowiązkowości oraz ponoszenia konsekwencji własnych zachowań. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) umiejętność świadomego korzystania z przysługujących praw oraz wypełniania obowiązków; 2) umiejętność krytycznej oceny wydarzeń; 3) zrozumienie i stosowanie przyjętych norm współżycia w najbliższym otoczeniu społecznym i na forum szkoły, domu; 4) umiejętność samodzielnej oceny zachowań swoich i innych oraz przewidywanie konsekwencji wynikających z tych zachowań; 5) umiejętność wyrażania własnego zdania oraz słuchania zdania innych; 6) umiejętność rozeznawania, analizowania i wyrażania uczuć; 7) umiejętność tzw. samowychowywania się; 8) umiejętność obrony własnej intymności i nietykalność seksualnej oraz szacunek dla ciała innej osoby; 9) korzystanie ze środków masowego przekazu w sposób selektywny (obrona przed destrukcyjnym działaniem tychże); 10) umiejętność uczestniczenia w dyskusji, prezentacji i obrony własnego stanowiska, oraz brania pod uwagę argumentów strony przeciwnej; 11) umiejętność współpracy w grupie; 12) zaznajomienie się z najważniejszymi etycznymi zasadami życia publicznego.
<p>4. Zajęcia artystyczne.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kształtowanie kultury muzycznej i plastycznej (umiejętność włączania sztuki we własne, osobiste życie); 2) stwarzanie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych, doświadczania tajemnicy, kontemplacji, a także autorefleksji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) umiejętność dbania o estetyczny wygląd własny i otoczenia; 2) umiejętność korzystania z dóbr kultury.

5. Języki obce.	1) uczenie tolerancji poprzez lepsze poznanie kultury i spraw życia codziennego innych krajów.	1) umiejętność indywidualnego uczenia się; 2) umiejętność klasyfikowania faktów i informacji oraz selekcjonowania informacji.
6. Fizyka.	1) prezentowanie wyników własnej obserwacji, eksperymentów i przemyśleń; 2) wykorzystywanie wiedzy fizycznej w praktyce życia codziennego.	1) ukazanie znaczenia odkryć w naukach przyrodniczych dla rozwoju cywilizacji i rozwiązywania problemów współczesnego świata; 2) kształcenie umiejętności krytycznego korzystania ze źródeł informacji.
7. Chemia.	1) nabycie umiejętności i nawyku postępowania zgodnego z zasadami dbałości o własne zdrowie i ochronę środowiska.	1) kształtowanie myślenia prowadzącego do zrozumienia poznanej wiedzy chemicznej i posługiwania się nią w różnych sytuacjach życiowych; 2) uświadomienie działań niektórych substancji na organizm człowieka (leki, trucizny, alkohole, narkotyki, nawozy sztuczne, środki ochrony roślin).
8. Matematyka.	1) przygotowanie uczniów do wykorzystania wiedzy matematycznej do rozwiązywania problemów z zakresu różnych dziedzin kształcenia szkolnego oraz życia codziennego; 2) dostrzeganie oraz formułowanie, rozwiązywanie i dyskusowanie problemów na bazie języka matematycznego (logika).	1) kształtowanie umiejętności myślenia i lepszego formułowania wypowiedzi.
9. Biologia.	1) zrozumienie zasad funkcjonowania organizmu człowieka i kształtowanie zachowań prozdrowotnych.	1) interpretowanie zależności między budową i funkcją układów i narządów w organizmie człowieka; 2) analizowanie przyczyn zakłóceń stanu zdrowia człowieka, oraz przewidywanie skutków własnych decyzji w tym zakresie; 3) prowadzenie zdrowego trybu życia.
10. Geografia.	1) stworzenie warunków dla czynnego uczenia się umożliwiającego dociekliwość, refleksyjność, zdrowy krytycyzm oraz chęć działania; 2) wskazywanie na źródła konfliktów i próby ich rozwiązywania.	1) przewidywanie zmian w przyrodzie i w działaniach ludzi na podstawie uzyskanych informacji; 2) korzystanie z możliwie różnych źródeł informacji.

11. Zajęcia techniczne.	1) uczenie planowania pracy indywidualnej i zespołowej podziału pracy, koordynacji działań, itp.	1) określanie i ocenianie własnych mocnych i słabych cech ujawnionych w działaniach indywidualnych i zespołowych; 2) ocenianie własnych możliwości sprostania wymaganiom wstępnie wybranego zawodu.
12. Informatyka.	1) przygotowanie uczniów do nowych możliwości dostępu do informacji i komunikowania się; 2) wspomaganie uczniów w ich rozpoznaniu własnych uzdolnień i zainteresowań w celu świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia; 3) uwrażliwienie na konsekwencje tzw. powszechnego dostępu do informacji: a) zagrożenia (szkodliwe gry, deprawujące treści, uzależnienie), b) zagadnienia etyczne i prawne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych.	1) wybieranie, łączenie i celowe stosowanie różnych narzędzi informatycznych do rozwiązywania typowych praktycznych i szkolnych problemów ucznia; 2) dostrzeganie korzyści i zagrożeń związanych z rozwojem zastosowań komputerów.
13. Wychowanie fizyczne.	1) zrozumienie przez ucznia powodów i sensu jego starań o ciało, o sprawność, o zdrowie i urodę, jako warunek szacunku wobec siebie i wobec innych; 2) przekazywanie wiedzy, która podtrzyma potrzebę systematycznej aktywności fizycznej uczniów, potwierdzającej zdrowotne nawyki oraz znajomość zasad zdrowego życia.	1) hartowanie organizmu i dbałość o higienę oraz zdrowie; 2) umiejętność pracy w grupie (pełnienie roli organizatora, widza i sędziego w wybranych dyscyplinach rekreacyjnych i sportowych).
14. Religia lub etyka.	1) kształtowanie postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych; 2) rozpoznawanie podstawowych wartości i dokonywanie właściwej ich hierarchizacji; 3) podjęcie odpowiedzialności za siebie i innych oraz za dokonywane wybory moralne.	1) umiejętności dokonywania wyboru wartości i tworzenie ich hierarchii; 2) rozstrzyganie wątpliwości i problemów moralnych zgodnie z przyjętą hierarchią wartości i dobrem wspólnym; 3) stosowanie zasad harmonijnego współistnienia i współdziałania ze środowiskiem społecznym i przyrodniczym.

Rozdział 7

Planowane efekty realizacji Programu Profilaktyki

§ 26.

Planowane efekty realizacji Programu Profilaktyki wśród uczniów to:

- 1) zmniejszenie się ilości przypadków łamania szkolnych regulaminów, przypadków agresji, ulegania negatywnym wpływom grupy rówieśniczej;
- 2) pogłębienie umiejętności nawiązywania dobrych relacji między uczniami, umiejętność rozwiązywania konfliktów bez agresji, umiejętność konstruktywnego radzenia sobie z niepowodzeniami i negatywnymi emocjami;
- 3) nabycie wiedzy o szkodliwości środków odurzających, alkoholu, nikotyny, itp.;
- 4) zdobycie wiedzy dotyczącej skutków prawnych i społecznych dotyczących stosowania środków odurzających;
- 5) zmniejszenie skali sięgania młodzieży po środki uzależniające;
- 6) umiejętność radzenia sobie w wypadku napotkania sytuacji związanych z przemocą (w tym cyberprzemocą) oraz różnymi uzależnieniami;
- 7) zmniejszenie ryzyka powstawania różnych uzależnień;
- 8) podniesienie poczucia bezpieczeństwa;
- 9) wzrost zainteresowania zajęciami pozalekcyjnymi;
- 10) zacieśnienie więzi ze szkołą, poprawa relacji między uczniami, uczniami a nauczycielami, uczniami nauczycielami, a rodzicami (prawnymi opiekunami);
- 11) zmniejszenie się liczby uczniów wagarujących;
- 12) zmniejszenie się ilości zachowań ryzykownych wśród młodzieży poprzez pracę wychowawczą z uczniami.

§ 27.

Planowane efekty realizacji Programu Profilaktyki wśród rodziców (prawnych opiekunów) to:

- 1) zwiększenie wiedzy związanej z prawidłowościami rozwojowymi dzieci;
- 2) zwiększenie wiedzy dotyczącej zagrożeń w środowisku lokalnym;
- 3) rozbudzenie czujności związanej z zażywaniem środków wywołujących zmiany świadomości;
- 4) wyposażenie w materiały informacyjne i edukacyjne dotyczące zdrowego trybu życia i uzależnień.

§ 28.

Planowane efekty realizacji Programu Profilaktyki wśród nauczycieli to:

- 1) pogłębienie wiedzy odnośnie wspierania rozwoju psychicznego uczniów w aspekcie całokształtu ich zdrowia, udział w różnych aktywnościach i szkoleniach w zakresie profilaktyki;

- 2) aktywizacja odnośnie podejmowania działań profilaktycznych;
- 3) polepszenie współpracy między członkami społeczności lokalnej i szkolnej;
- 4) zwiększenie bezpieczeństwa na terenie szkoły;
- 5) podniesienie jakości pracy.

Rozdział 8

Procedury postępowania w sytuacjach ryzykownych w Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie

§ 29.

Przyjście ucznia do szkoły pod wpływem środków odurzających lub ich używanie na terenie szkoły

1. Odizolowanie ucznia od rówieśników (uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela).
2. Nauczyciel prosi nauczyciela uczącego najbliżej o dopilnowanie młodzieży pozostającej w klasie.
3. Zabezpieczenie środka odurzającego.
4. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
5. Powiadomienie Policji (odpowiedzialny Dyrektor Szkoły).
6. Przeprowadzenie wstępnej rozmowy z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości). Odpowiedzialni: pedagog, wychowawca lub nauczyciel interweniujący.
7. Ustalenie rodzaju użytego środka, ilości, sposobu pozyskania, udziału osób trzecich.
8. Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami (prawnymi opiekunami) w obecności policjanta.
9. W razie niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia – wezwanie Pogotowia Ratunkowego.
10. Sporządzenie notatki w dzienniku lekcyjnym (nauczyciel interweniujący zapisuje notatkę o zaistniałym fakcie). Podpisanie notatki przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
11. Przekazanie ucznia rodzicom (prawnym opiekunom).
12. Ustalenie przez wychowawcę pozostałych okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami wydarzenia).
13. Ustalenie przez wychowawcę i Dyrektora Szkoły sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
14. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły. Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) adresów specjalistycznych placówek.

§ 30.

***Posiadanie lub rozprowadzanie przez ucznia
na terenie szkoły środków odurzających***

1. Odebranie i zabezpieczenie środków odurzających.
2. Odizolowanie ucznia od rówieśników. Pozostawienie go pod opieką nauczyciela.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
4. Powiadomienie Policji (odpowiedzialny Dyrektor Szkoły).
5. Rozmowa wstępna z uczniem (jeżeli jest taka możliwość) przeprowadzona przez wychowawcę, pedagoga szkolnego lub nauczyciela interweniującego mająca na celu wyjaśnienie okoliczności zajścia (pochodzenie środków, pośrednicy, itp.).
6. Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów). Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego (w obecności policjanta) z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia.
7. Sporządzenie w obecności rodziców (prawnych opiekunów) notatki w dzienniku lekcyjnym o zaistniałym incydencie. Podpisanie notatki przez rodziców (prawnych opiekunów).
8. Przekazanie ucznia rodzicom (prawnym opiekunom).
9. Ustalenie przez wychowawcę pozostałych okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami wydarzenia).
10. Ustalenie przez wychowawcę i Dyrektora Szkoły sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
11. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły. Wskazanie rodzicom (prawnym opiekunom) adresów specjalistycznych placówek udzielających pomocy.

§ 31.

***Przyjście ucznia do szkoły pod wpływem alkoholu
lub jego spożywanie na terenie szkoły***

1. Odizolowanie ucznia od rówieśników (uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela).
2. Powiadomienie o zaistniałym fakcie Dyrektora Szkoły.
3. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości). Odpowiedzialni: pedagog, wychowawca lub nauczyciel interweniujący. Ustalenie miejsca, ilości wypitego alkoholu, sposobu pozyskania, udziału osób trzecich.
4. Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami (prawnymi opiekunami).
5. W razie niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia – wezwanie Pogotowia Ratunkowego.
6. Sporządzenie notatki w dzienniku lekcyjnym przez nauczyciela interweniującego o zaistniałym incydencie. Podpisanie notatki przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
7. Przekazanie ucznia rodzicom (prawnym opiekunom).

8. Ustalenie przez wychowawcę pozostałych okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami wydarzenia).
9. Ustalenie przez wychowawcę i Dyrektora Szkoły sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
10. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
11. Zawiadomienie rodziców (prawnych opiekunów), że w sytuacji kolejnego incydentu Szkoła powiadomi sąd rodzinny.

§ 32.

Przyniesienie przez ucznia alkoholu do szkoły

1. Odebrania alkoholu uczniowi. Zabezpieczenie alkoholu w depozycie.
2. Odizolowanie ucznia od rówieśników (uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela).
3. Powiadomienie o zaistniałym fakcie Dyrektora Szkoły.
4. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości). Odpowiedzialni: pedagog, wychowawca lub nauczyciel interweniujący. Ustalenie rodzaju alkoholu, jego pochodzenia, sposobu pozyskania, udziału osób trzecich, itp.
5. Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami (prawnymi opiekunami).
6. W razie niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia – wezwanie Pogotowia Ratunkowego.
7. Sporządzenie notatki w dzienniku lekcyjnym przez nauczyciela interweniującego o zaistniałym incydencie. Podpisanie notatki przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
8. Przekazanie ucznia rodzicom (prawnym opiekunom).
9. Ustalenie przez wychowawcę pozostałych okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami wydarzenia).
10. Ustalenie przez wychowawcę i Dyrektora Szkoły sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
11. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
12. Zawiadomienie rodziców (prawnych opiekunów), że w sytuacji kolejnego incydentu Szkoła powiadomi sąd rodzinny.

§ 33.

Przyniesienie papierosów lub ich palenie przez ucznia na terenie szkoły

1. Odebrania uczniowi papierosów. Zabezpieczenie papierosów w depozycie.
2. Odizolowanie ucznia od rówieśników (uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela).
3. Powiadomienie o zaistniałym fakcie Dyrektora Szkoły.

4. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem. Odpowiedzialni: pedagog, wychowawca lub nauczyciel interweniujący. Ustalenie rodzaju papierosów, ich pochodzenia, sposobu pozyskania, udziału osób trzecich, itp.
5. Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami (prawnymi opiekunami).
6. Sporządzenie notatki w dzienniku lekcyjnym przez nauczyciela interweniującego o zaistniałym incydencie. Podpisanie notatki przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
7. Ustalenie przez wychowawcę pozostałych okoliczności zdarzenia (m.in. rozmowa ze świadkami wydarzenia).
8. Ustalenie przez wychowawcę i Dyrektora Szkoły sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Szkoły.
9. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

§ 34.

Zachowanie agresywne ucznia

1. Przerwanie zachowania agresywnego.
2. Poinformowanie wychowawcy/wychowawców o zdarzeniu.
3. Przeprowadzenie przez wychowawcę/wychowawców rozmowy z uczniem/uczniemi w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie wniosków).
4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
5. Poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji.
6. Zgłaszanie powtarzających się sytuacji do pedagoga szkolnego oraz Dyrektora Szkoły.
7. Natychmiastowe powiadomienie przez wychowawców pedagoga i Dyrektora Szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
8. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły, sankcji w stosunku do ucznia/uczniów w oparciu o Statut Szkoły.
9. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

§ 35.

Liczne nieobecności (spóźnienia, wagary) ucznia

1. Indywidualne rozmowy wychowawcy z uczniem.
2. Stały kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami), informowanie o frekwencji (np. stały kontakt telefoniczny, osobisty z rodzicami lub prawnymi opiekunami).
3. Zobowiązanie rodzica (prawnego opiekuna) do informowania szkoły do 3 dni

o przyczynie nieobecności ucznia w szkole.

4. Po niedotrzymaniu terminu przez rodziców (prawnych opiekunów) wychowawca kontaktuje się z nimi telefonicznie, ustala termin wizyty w szkole, wysyła zawiadomienie listowne.
5. W przypadku dalszej nieobecności objęcie ucznia opieką przez pedagoga szkolnego i powiadomienie Dyrektora Szkoły. Zasugerowanie zbadania ucznia w poradni psychologiczno-pedagogicznej.
6. Ustalenie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego przyczyn wagarów – podjęcie działań zgodnie z potrzebą.
7. Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
8. W przypadku nierealizowania przez ucznia obowiązku szkolnego (dużej ilości opuszczonych godzin) poinformowanie sądu rodzinnego.

§ 36.

Zasłabnięcie ucznia

1. Odizolowanie ucznia od rówieśników (uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela).
2. Udzielenie uczniowi pierwszej pomocy.
3. Telefoniczne powiadomienie o złym samopoczuciu ucznia pedagoga szkolnego bądź Wicedyrektora, Dyrektora Szkoły, wychowawcę, sekretarkę, kierownika gospodarczego lub kogoś z dorosłych, kto odbierze ucznia z klasy.
4. Odprowadzenie ucznia przez osobę odbierającą go od nauczyciela do higienistki szkolnej.
5. Podjęcie decyzji przez osobę udzielającą pierwszej pomocy o powiadomieniu Pogotowia Ratunkowego.
6. Telefoniczne poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) o złym samopoczuciu ucznia oraz o podjętych działaniach (równoczesne z podjętymi działaniami).
7. Odebranie ucznia ze szkoły przez jego rodziców (prawnych opiekunów).
8. W sytuacji podjęcia przez lekarza Pogotowia Ratunkowego decyzji o przewiezieniu ucznia do szpitala i nieprzybycia w tym czasie do szkoły jego rodzica (prawnego opiekuna), towarzyszenie uczniowi przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły w celu sprawowania nad nim dalszej opieki.

§ 37.

Uciążliwe zachowanie się ucznia

Przez zachowanie uciążliwe rozumie się rozmowy w czasie lekcji, nieuzasadnione chodzenie po klasie, niekontrolowanie emocji (śmiech, krzyki, ataki hysterii), gesty rozprasające innych uczniów, obrażające inne osoby i nauczyciela, uniemożliwiające prowadzenie lekcji.

Tryb postępowania:

1. Próba uciszenia, uspokojenia ucznia, przywołanie go do porządku.

2. Odnotowanie w zeszycie uwag informacji o niestosownym zachowaniu się ucznia.
3. Jeżeli uczeń nie reaguje na upomnienia, zawiadomienie Dyrektora Szkoły, pedagoga bądź innego nauczyciela.
4. Odizolowanie ucznia od pozostałych osób w klasie poprzez odprowadzenie go do gabinetu pedagoga szkolnego, Dyrektora, Wicedyrektora, do biblioteki szkolnej lub sekretariatu szkoły.
5. Telefoniczny kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia, poinformowanie o zachowaniu, wezwanie do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia w celu natychmiastowego odebrania go ze Szkoły.
6. Jeżeli stawiennictwo rodziców (prawnych opiekunów) się wydłuża, a uczeń w dalszym ciągu jest uciążliwy, w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły wezwanie pogotowia ratunkowego w celu zdiagnozowania stanu zdrowia ucznia.
7. Dostosowanie się do zaleceń lekarza, który diagnozował ucznia.

§ 38.

Używanie przez ucznia wulgaryzmów

1. Powiadomienie Dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego o zaistniałym fakcie agresji słownej.
2. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o zachowaniu dziecka.
3. Ustalenie przez wychowawcę lub pedagoga okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Rozmowa uczeń – rodzic (prawny opiekun) – nauczyciel – pedagog celem ustalenia przyczyny takiego zachowania.
5. Przeproszenie przez ucznia osób, przy których lub wobec których uczeń używał wulgarnego słownictwa.
6. Odnotowanie w zeszycie uwag informacji o zachowaniu się ucznia.
7. Podpisanie kontraktu przez ucznia, rodziców (prawnych opiekunów) i wychowawcy w celu pracy nad zmianą zachowania ucznia.
8. Jeżeli uczeń w dalszym ciągu używa wulgaryzmów, powiadomienie sądu rodzinnego o przejawach demoralizacji.

§ 39.

Nieuzasadnione przebywanie uczniów i innych osób na terenie szkoły

W trosce o bezpieczeństwo uczniów ustala się, że w Szkole mogą przebywać uczniowie, którzy mają lekcje zgodnie z podziałem godzin, biorą udział w zajęciach dodatkowych organizowanych przez Szkołę macierzystą lub Szkołę Muzyczną „Triola”, wykonują prace na rzecz Szkoły pod nadzorem nauczyciela. W każdym innym przypadku przebywanie uczniów na terenie Szkoły jest zabronione.

Każdy pracownik Szkoły (nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi), a także pracownicy Szkoły „Triola” mają prawo wyprosić ucznia lub inną osobę, której pobyt jest nieuzasadniony, z terenu Szkoły.

Tryb postępowania:

1. Poproszenie ucznia lub innej osoby o opuszczenie terenu Szkoły.
2. Powiadomienie Dyrektora o odmowie przez ucznia lub inną osobę opuszczenia terenu Szkoły.
3. Poinformowanie rodziców, prawnych opiekunów (w przypadku osób nieletnich) o nieuzasadnionym przebywaniu na terenie Szkoły ich dziecka (podopiecznego) oraz poinformowanie, że dziecko (podopieczny) może zostać wyprowadzony przez Policję.
4. Poproszenie Policji o wyprowadzenie ucznia lub innej osoby z terenu Szkoły, jeśli wcześniejsze próby nie przyniosły skutku.

§ 40.

Stosowanie cyberprzemocy

Za cyberprzemoc (agresję elektroniczną) uznajemy naruszenie wizerunku, zniewagę, zniesławienie, prześladowanie, poniżanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie, groźby, wulgarne wyrażanie się i podszywanie się pod kogoś z wykorzystaniem mediów elektronicznych, przede wszystkim sieci internetowej i telefonii komórkowej.

Tryb postępowania:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposoby rozpowszechniania, ustalenie sprawcy, świadków zdarzenia) i zabezpieczenie dowodów cyberprzemocy.
3. Powiadomienie o cyberprzemocy Dyrektorem Szkoły i pedagoga szkolnego.
4. Analiza zdarzenia cyberprzemocy przy współudziale wychowawcy, pedagoga i Dyrektorem Szkoły.
5. W zależności od ustalenia sprawcy:
 - 1) jeśli sprawca jest nieznanymi:
 - a) przerwanie aktu cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału),
 - b) poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) ofiary cyberprzemocy o zdarzeniu,
 - c) powiadomienie Policji o cyberprzemocy w celu podjęcia określonych czynności śledczych,
 - d) ustalenie ofiary cyberprzemocy i udzielenie jej przy współpracy z jej rodzicami (prawnymi opiekunami) wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - 2) jeśli sprawcą jest uczeń szkoły:
 - a) przerwanie aktu cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału),
 - b) poinformowanie rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy i ofiary cyberprzemocy o zdarzeniu,

- c) powiadomienie Policji o cyberprzemocy w celu podjęcia określonych czynności śledczych i/lub sądu rodzinnego,
- d) zwołanie Zespołu Wychowawczego w sprawie sprawcy cyberprzemocy:
 - poinformowanie sprawcy cyberprzemocy o dalszym postępowaniu i ewentualnych konsekwencjach wobec niego,
 - zobowiązanie sprawcy cyberprzemocy do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
 - zastosowanie środków dyscyplinujących wobec sprawcy cyberprzemocy (np. ograniczenie używania komunikatorów w szkole, zakaz korzystania z telefonów komórkowych, itp.),
 - pouczenie i uświadomienie sprawcy cyberprzemocy prawnych i społecznych konsekwencji jego czynów,
- e) ustalenie ofiary cyberprzemocy i udzielenie jej przy współpracy z jej rodzicami (prawnymi opiekunami) wsparcia, porady i ewentualnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- f) monitorowanie sytuacji ucznia – ofiary cyberprzemocy.

§ 41.

E-uzależnienie

Przez e-uzależnienie rozumiemy uzależnienie od komputera, w tym sieci internetowej i gier komputerowych, które polega na niekontrolowanym korzystaniu z komputera w sposób powodujący szkody w sferze psychicznej, fizycznej, społecznej i ekonomicznej u osoby wykorzystującej komputer i/lub u otoczenia.

Tryb postępowania:

1. W wypadku podejrzenia ucznia o e-uzależnienie wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza z uczniem wstępną rozmowę.
2. Wychowawca lub pedagog szkolny informuje o zaistniałym fakcie Dyrektora Szkoły.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
4. Na spotkaniu z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowawca lub pedagog szkolny informuje o podejrzeniach dotyczących e-uzależnienia u ucznia i przekazuje rodzicom (prawnym opiekunom) informację o placówkach udzielających pomocy.
5. Wychowawca lub pedagog szkolny, jeżeli jest to możliwe, utrzymują kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia oraz dzieckiem w celu uzyskiwania bieżącej informacji dotyczącej jego funkcjonowania.

Rozdział 9

Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych

§ 42.

Do instytucji wspierających działania profilaktyczne Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie należą:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 i nr 2 w Rzeszowie;
- 2) Młodzieżowy Dom Kultury w Rzeszowie;
- 3) „Caritas” Diecezji Rzeszowskiej w Rzeszowie;
- 4) Rzeszowskie Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie;
- 5) Centrum Rozwoju Osobowości Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Karan w Rzeszowie;
- 6) Biuro Bezpłatnych Porad Prawnych przy Podkarpacki Ośrodek Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Rzeszowie;
- 7) Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie;
- 8) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie;
- 9) Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Rzeszowie;
- 10) Państwowe Pogotowie Opiekuńcze w Rzeszowie;
- 11) Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Rzeszowie;
- 12) Dom Dziecka nr 2 w Rzeszowie;
- 13) Dom Samotnej Matki i Interwencji Kryzysowej w Rzeszowie;
- 14) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
- 15) Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno-Konsultacyjny w Łąncucie;
- 16) Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie;
- 17) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
- 18) Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Rzeszowie;
- 19) Oddział Dzienny Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży przy Centrum Medycznym w Łąncucie;
- 20) Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Rzeszowie;
- 21) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie;
- 22) Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu MSWiA w Rzeszowie;
- 23) Regionalny Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjny Dla Dzieci i Młodzieży w Rzeszowie;
- 24) Ambulatorium Chirurgiczne na Oddziale Pomocy Doraźnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie;
- 25) Straż Miejska w Rzeszowie;
- 26) Komisariat Policji II w Rzeszowie;

- 27) Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie;
- 28) Zespół ds. Nietletnich i Patologii przy Komendzie Miejskiej Policji w Rzeszowie;
- 29) Policyjna Izba Dziecka przy Komendzie Rejonowej Policji w Rzeszowie;
- 30) Kurator Okręgowy przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie;
- 31) Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie;
- 32) III Wydział Rodzinny i Nietletnich w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie;
- 33) Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie.

Rozdział 10

Postanowienia końcowe

§ 43.

1. Sprawy nieujęte w niniejszym *Programie* reguluje Statut Szkoły oraz akty prawa wyższego rzędu.
2. Powyższy *Program* wchodzi w życie z dniem 01.03.2016 r.